

Консультації для батьків «Виховуємо помічників»

Як привчати дитину до самообслуговування

З раннього віку необхідно привчати дитину до самообслуговування, до прибирання своїх іграшок, до допомоги своїм рідним у домашній роботі. Діти легко і з великим задоволенням наслідують працю батьків, виконують доручення дорослих. Спочатку їм просто цікаво. А поступово, якщо в сім'ї систематично заохочують до праці, хвалять за невеликі досягнення, у них виникає бажання допомогти дорослим, складаються трудові навички і звички, проявляється працелюбність.

Молодший вік - сприятливий період, під час якого формуються цінні якості, необхідні людині. На основі правильного трудового виховання, отриманого в молодшому віці, у дітей розвиватиметься бажання працювати і в старшому віці. Своєчасне трудове виховання необхідне і для підготовки дитини до школи, і в школі, де зміст навчання і життя пов'язані з працею.

Для дитини характерне прагнення до активної діяльності. Дорослим важливо давати правильний напрямок цієї активності і самостійності, організовуючи ігри дітей, різні заняття, посильний труд, а також спостереження праці дорослих.

Діти, як правило, з охотою виконують будь-яку роботу, пов'язану з домашнім господарством. Самообслуговування їх заохочує не завжди. Дитина обов'язково повинна закінчити почату роботу і виконати її охайно. Потрібно підтримувати ініціативу, яку проявляє дитина до праці. Потрібно виховувати інтерес до результатів праці, тобто знаходити радість і задоволення від закінченої справи.

Дитина, у якої життєвий досвід дуже малий, потрібно вчити працювати. Показ, розповідання, заохочення, нагорода, заохочення до спільної праці - види роботи, за допомогою яких можна навчити і привчити дитину до праці, потрібно враховувати її емоційність, бажання гратися.

Враховуючи, що гра і праця дитини тісно пов'язана, потрібно використовувати гру для заохочення дитини до праці, виховання бажання працювати.

Слід відзначити, що ремонтувати іграшки потрібно разом з дітьми, заохочувати до ремонту і виховувати вміння ремонтувати, працювати разом. Це виховує у дитини бережливість.

Виходячи з дому з дитиною, потрібно привчити її складати свої ігри та іграшки перед цим. Необхідно проявити вимогливість до своїх дітей і вчасно вміти проконтролювати їхню роботу.

Всі види праці, які під силу дитині, цінні для його різнобічного, фізичного і психічного розвитку, для формування особистості.

Ознайомлення з працею дорослих, зі світом професій дає дітям конкретні знання, сприяє вихованню поваги до праці, викликає інтерес.

Але не слід забувати, що нікому не вдалося виростити працелюбну людину шляхом лише бесід про важливість праці і спостережень за працею інших. Тільки працюючи дитина оволодіває навичками і вміннями, отримує відчуття задоволення від зробленого своїми руками. Праця не потребує агітації, Її потрібна реалізація. І початком на цьому шляху є залучення сина або доньки до обслуговування себе своїми силами.

З самообслуговування починається трудове виховання дитини. Звичайно, умивання, одягання, самостійне вживання їжі лише умовно можна розглядати у змісті трудового виховання. Проте, будучи базою, основою самообслуговування потребує до себе великої уваги.

Багато батьків впевнені, що коли вже дитина має деякі навички та вміння із самообслуговування, то удосконалювати їх не обов'язково. Так залишаються не зовсім використані можливості самообслуговування, у дітей складаються нейтральні відношення до обов'язків, пов'язаних з самообслуговуванням.

У сім'ях, де на належному рівні приділяють увагу розвитку навичок і вмінь з самообслуговування, діти вмілі, спритні. Вони легко, без допомоги дорослих наводять порядок у ігровому куточку, витирають вологою ганчіркою пил, допомагають накривати стіл до обіду, застеляють свої ліжка. Інших сім'ях батькам доводиться бачити безпорадність своїх дітей.

Працю із самообслуговування вважають нераціональною, монотонною. Але ця праця - необхідність. І коли дитина не хоче, з тих чи інших причин, працювати, вихід один - зацікавте її естетикою результату роботи : прибрав постіль - вона не пилиться, в кімнаті порядок; склав іграшки - в ігровому куточку порядок, багато місця для інших ігор в кімнаті; вимив руки після їжі - чистий рушничок, одяг, іграшка, книжка. Через осмислення, значимість результату повинно проходити осмислення самого процесу праці.

Важливо приділяти більше уваги якості виконаної роботи - чи чисто, охайно, чи правильно. Не слід фіксувати на перших етапах увагу на швидкості. Швидкість прийде потім, коли вміння автоматизується. Пояснення батьків краще сприймаються, коли супроводжуються наглядним показом. Чим менша дитина, тим легше її навчити обслуговувати себе за допомогою гри - цікавої, зрозумілої.

Неправильно, якщо проблема самообслуговування в сім'ї вирішується так : дорослі сказали - і крапка. Слід стимулювати бажання обслуговувати себе (тільки маленькі нічого не вміють самі, а ти вже дорослий. Спробуй сам попрацювати носову хустинку, і ти побачиш, що у тебе вийде так само гарно, як і в мене); важливо розкрити і моральний аспект проблеми самообслуговування (Виконуючи роботу сам, ти звільниш від зайвої праці близьку людину. Тим самим ти турбуєшся про неї, їй допомагаєш); звернути увагу на осмислення роботи (кожна людина обслуговує себе сама, і тим більше поваги до неї). І якщо дорослі донесуть до свідомості дитини ці три важливі моменти, можна розраховувати, що уже в дошкільному віці дитина навчиться обслуговувати себе.

Але турботливі мами часто кожного дня прибирають іграшки дитини, витирають взуття, одягають і роздягають дитину, годують, прибирають. Якраз з цього і починається утриманство дитини.

Деякі батьки вважають, що не слід вчити дитину, як правильно виконувати дії. Ні, батьки повинні виступати інспекторами, вимогливими і добрими. Коли ж починати залучати дитину до самообслуговування і які норми фізичного навантаження дитини в процесі самообслуговування? Завдання і вміння вміщені в програмі виховання. Але не слід регламентувати трудову діяльність дітей вдома. Слід дозволити дитині вимити підлогу у своїй кімнаті, коли у дитини є бажання.

Умови і обставини життя кожної сім'ї диктують свої нормативи і вимоги до навичок самообслуговування. На основі вивчених вікових та індивідуальних особливостей своєї дитини, з урахуванням можливостей дорослих. Складу сім'ї, традицій, що склалися, можна виробити свої нормативи.

Автоматизм навичок самообслуговування виникає у дітей тим швидше, чим ретельніше і головне - більш творчо ми їх формуємо.

Слід привчити дитину до правила : *«Побачив непорядок - прибери, а не чекай виконання іншим членом сім'ї»*.

Слід дати дитині зрозуміти. Що вона вміє виконувати дії і обов'язки по господарству, тому що засвоєння навичок домашньої праці проходить краще, коли дитина впевнена в собі, і в неї нема комплексу неповноцінності за невміння. Будиночок повинен бути місцем, де зігрівають серця.